

Posudek diplomové práce

Kristýna Wanková: Titulkování živě přenášených divadelních představení

Vedoucí práce: PhDr. Zuzana Jettmarová, M.Sc. Ph.D.

Teoreticko-empirická práce se zabývá titulkováním živě přenášených divadelních představení, což je fenomén v české kultuře poměrně nový a zjevně stále populárnější, translatoologií však dosud opomíjený.

V teoretické části diplomantka popisuje vývoj a specifika titulkování činoherních i operních představení živě přenášených do českých kin z prestižních světových scén a srovnává je s příbuznými disciplínami, nadtitulkováním divadelních představení a titulkováním filmů. Ty jsou translatoologickým výzkumem pokryty již poměrně dobře, diplomantka prokázala dobrou obeznámenost s literaturou české i zahraniční provenience.

Metodologicky je práce rozmanitá a velmi dobře zvládnutá. Jednou z užitých kvalitativních metod je translatoologická analýza titulků ke čtyřem divadelním hrám, zjišťující metodu, univerzálie a strategie využívané při titulkování. Mám jen dvě poznámky ke kondenzačním strategiím. Na str. 45 bych v pojednání o využití „zástupných slov“ uvítal jemnější (a lingvisticky přesnější) klasifikaci, uvedené příklady totiž dobře ilustrují, že lze využívat různých druhů zájmen ve funkci exoforické i anaforické. Zadržím, hned v následujícím odstavci jsou výrazy *anglická královna* a *ocelárna* označeny podle mého chybně jako příklady univerbizace.

Další kvalitativní metodou jsou rozhovory pomocí návodu. Respondenty jsou zde nejen tvůrci titulků, ale i klikači (jak se ukázalo, jde o velmi důležitý článek v komunikačním řetězci titulkování) a zástupce distribuční společnosti a managementu kina. Rozhovory diplomantka dokonale vytěžila, jde o rozsáhlý a cenný soubor poznatků o současné praxi titulkování, stavu normy titulkování u nás i o komunikaci a spolupráci aktérů tohoto složitého procesu.

Kvantitativní část v podobě standardizovaného dotazníku zkoumala recepci titulků jako produktu ze strany koncového uživatele. Výsledky jsou cenné pro praxi i další výzkum, mj. se znovu potvrdily hypotézy některých dřívějších prací (zvláštní tendence diváků srovnávat titulky s promluvami herců, případně dvě jazykové mutace titulků mezi sebou), podařilo se dokonce zachytit postřehy o ryze technických parametrech, které mají svůj nemalý vliv na recepci titulků (jejich přesné umístění v kinosále).

Závěrem bych rád vyzdvihl vysokou formální úroveň práce. Vyjma několika chybějících čárek (str. 25, 51, 57 (2x), 60), chyby v zájmenu (str. 44 „*metodou, jež v překladu využívá spíše Josková*“) a nejednotného zarovnání na str. 27 je zpracována velice pečlivě – a to včetně rozsáhlých příloh s přepisem rozhovorů a výsledky dotazníkového šetření zpracovanými do přehledných tabulek a grafů – a psána kultivovaným jazykem.

Práci velmi rád **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení „**výborně**“.

V Praze dne 10. září 2014

Mgr. David Mraček
oponent